Vereniging van Vlaamse Azaleatelers

AZALEA-INFORMATIEF

2018

Nr 2

WOORD VOORAF

Wij zijn verheugd u het najaarsnummer van Azalea-Informatief 2018 te mogen aanbieden waarin we terugblikken op de zomeractiviteiten van onze Vereniging en de zeer geslaagde promotie-acties.
We kijken ook vooruit naar toekomstige realisaties op promotioneel vlak.

Uiteraard worden ook de voorbije bedrijfsbezoeken in het kader van het PAK onder de loep genomen.

Vanuit het PCS krijgen we interessante informatie omtrent de lopende en toekomstige projecten waarin de azalea aan bod komt.

De meest actuele informatie over de Gentse Floraliën 2020 verneemt u eveneens in dit nummer.

Graag richten we een bijzonder woord van dank aan onze sponsors, die u achteraan in dit nummer terugvindt en uiteraard aan het PCS, in het personen van Els Pauwels en Annelies Christiaens, die de realisatie van Azalea Informatief mede mogelijk maken. Ook een woordje van dank aan Antoon Verwulgen, jarenlang bestuurslid en penningmeester, die ons bestuur verlaat wegens verhuis naar het buitenland.

Het Bestuur

Kurt Van Eetvelde	Hendrik Gysel	Adrien Saverwyns
Voorzitter	penningmeester	secretariaat

Bestuursleden : Hans en Erik Van de Steene, Peter Van der Straeten

GENTSE ZEEHAVEN

Op vrijdag 13 juli

Onder leiding van Pieter De Prycker brachten we met onze Vereniging een bezoek aan Greenyard Horticulture, een divisie van Greenyard, een wereldwijde marktleider in verse en bereide groenten & fruit, bloemen en planten. Als producent van potgrond, bodembedekkers en bodemverbeteraars leggen ze aan het begin van de keten het fundament voor een gezondere toekomst.

Greenyard Horticulture telt 9 productiesites, is marktleider in België, Frankrijk en Polen, voert uit naar 50 landen, telt 350 medewerkers en werkt op drie marktsegmenten, professional (potgrond op maat voor boomkwekers, bloemisten en telers van kruiden, groenten en fruit; de retail (assortiment voor hobbytuiniers, verkrijgbaar in tuincentra, doe-het-zelfzaken en supermarkten) en urban (producten voor de aanleg van stedelijk groen en daktuinen).

Na het interessant bezoek aan de productiesite in de Scheepzatestraat te Gent, werden we vergast op een gegidste boottocht in de Gentse zeehaven met de Jacob van Artevelde.

De interessante dag werd afgesloten met een gezamenlijk etentje in de ‘Sebastiaan’ te Lochristi.

DAG VAN DE VLAAMSE AZALEATELER

14 augustus 2018

De jaarlijkse 'Dag van de Vlaamse Azaleateler, dit jaar georganiseerd door het AVBS, ging door op twee bedrijven : Boomkwekerij De Nolf en TomatoMasters.

<u>Boomkwekerij De Nolf</u> *Drogenboomstraat 49, 8970 Waregem*

Boomkwekerij De Nolf is als Belgische plantenkwekerij gevestigd in Waregem en gespecialiseerd in het telen van heesters, vaste planten, coniferen, klimplanten, spillen en bomen in potten. Het bedrijf wordt gerund door Willy en Katrien en 3 van hun kinderen Lucas, Karel en Laura. Het is sedert 1985 gevestigd op zijn huidige locatie en richt zich naar de verkoop voor de groothandel, zowel in binnen- en buitenland. Het bedrijf behoort tot de top 3 van de Belgische containerbedrijven. De totale oppervlakte is intussen uitgegroeid tot 30 hectare.

Het bedrijf biedt een zeer uitgebreid sortiment (ruim 1600 soorten in verschillende potmaten) van sierplanten, coniferen, rozen en klimplanten aan. Daarnaast is er een mooi aanbod van meer 'exclusieve' solitair planten. Een groot deel van de planten wordt geteeld in potten van 3,5 liter en 10 liter, maar er wordt ook een groot assortiment sierstruiken, klimplanten en coniferen geteeld in containers van 4L, 5L, 7.5L en 15 L. Daarnaast beschikken ze ook over een honderdtal verschillende soorten clematis in pot van 3 L. Behoren ook tot de reguliere planten: Viburnum, Vitis, Cornus, Hydrangea, Potentilla, …

Ze beschikken ook over een groot assortiment Italiaanse planten zoals oude olijfbomen, Liquidambar, Quercus ilex, etc. die ze meerdere keren per jaar importeren.
De afzet van het bedrijf is voor 30 % de binnenlandse markt (tuincentra, tuinaannemers) en voor 70 % de buitenlandse markt (20 landen). Voor de buitenlandse markt wordt ook sterk gewerkt aan nieuwe afzetmarkten (vb. Scandinavië, nieuwe EG-landen, Oekraïne en andere Russisch sprekende landen. In binnen- en buitenland gebeurt de levering van planten aan de groothandel of de tuincentra.

De bedrijfsleider, Willy De Nolf, is de Belgische vertegenwoordiger in ENA – European Nursery Association. Lucas De Nolf is ook voorzitter van BEST-select.

Boomkwekerij De Nolf biedt een groot assortiment beschermde planten aan (ongeveer 300 beschermde cultivars). In 2004 verwierf boomkwekerij De Nolf de licentierechten om Hydrangea

macrophylla Endless Summer® (of 'Bailmer') binnen Europa te vermeerderen, te telen en te commercialiseren. Volgend jaar (2019) wordt de vijfde Endless Summer cultivar op de markt gebracht. Een nieuwigheid dit jaar bij De Nolf is de Hydrangea 'Runaway Bride'® die eerder dit jaar op de Chelsea Flower Show de prijs van "Beste nieuwigheid" wegkaapte.

Willy De Nolf is met zijn zonen constant op zoek naar nieuwe en verbeterde variëteiten om het aanbod van planten uit te breiden en om de beste oplossingen te bieden voor de tuinen van de eindklanten.

Ze kweken hun planten volgens hoge kwaliteitseisen en met respect voor omgeving en milieu. Ze hechten daarom veel belang aan de "MPS GAP" en "MPS A" certificeringen van Milieu Project Sierteelt (www.my-mps.com).

TomatoMasters *Stokstormestraat 14a, 9800 Deinze*

Op het bedrijf van TomatoMasters in Deinze worden tomaten van de beste kwaliteit gekweekt door de familie Vlaemynck. Eind 2012 werden de eerste tomaten geplant in dit meer dan 10 hectare groot serrecomplex. Vandaag zijn zij bezig aan een volgende uitbreiding, inclusief LED-verlichting, om het jaar rond tomaten te kunnen produceren.

De historiek van het bedrijf vinden we op hun website terug:
In 1966 bouwt Julien Vlaemynck 4.000 m2 serres en kweekt daarin tomaten (in de zomer) en sla (in de winter). Buiten de serre kweekt Julien ook peren. In 1981 beslissen Herman, Dirk en Johan Vlaemynck om hun vader Julien te helpen met de uitbreiding en modernisering van zijn bedrijf.
In 1983 beslist de familie om enkel nog tomaten op hydrocultuur te kweken. Resultaat: een minimalisatie van de impact op het milieu en een maximalisatie van de opbrengsten. De eerste stap richting maatschappelijk verantwoord ondernemen is gezet. In 2001 zijn de peren rondom de serres intussen geweken voor de bouw van extra serres. In totaal beslaan de serres van LV Vlaemynck nu 3 ha.
In 2008 beschikt het bedrijf over een eigen warmtekrachtkoppelingsmodule en produceert niet alleen warmte en CO2 voor de serres, maar ook elektriciteit voor 3.000 gezinnen. In 2010 toont Tom, zoon van Dirk Vlaemynck, interesse om de zaak samen met Herman, Dirk en Johan nog verder uit te breiden. Op de huidige locaties kunnen er echter geen serres meer worden bijgebouwd.

In 2011 koopt de familie Vlaemynck 32 ha in de tuinbouwzone in Deinze. Intussen is ook Tim, de zoon van Herman Vlaemynck mee op de kar gesprongen. In 2012 start van de bouw van de loodsen en serres. Op 19 december 2012 komen de eerste planten aan in de splinternieuwe serres. Intussen wordt in 2018 niet stil gezeten en komt er een nieuwe investering aan waarover u alles verneemt op de rondgang.

Afzet: Tomato Masters is lid van Coöperatie Hoogstraten cv, hét Belgische kwaliteitslabel voor groenten en fruit.

Duurzaam telen wordt hoog in het vaandel gedragen: onder andere door:

1. Warmtekrachtkoppeling: Om hun serres te verwarmen hebben ze zelf twee warmtekracht-koppelingsmodules gebouwd. De installaties voorzien niet alleen hun bedrijf, maar ook 15.000 omringende gezinnen het hele jaar door van elektriciteit.
2. Energiescherm: Alle serres zijn uitgerust met een beweegbaar energiescherm, waardoor ze tot 50% minder energie verbruiken. Vooral in de winter kunnen ze dankzij dit scherm hun energieverbruik stevig optimaliseren.
3. Klimaatcontrole: De serres zijn deels uitgerust met diffuus glas. Het voordeel: meer licht en een betere spreiding van dat licht. Het resultaat: 10% meer tomaten van dezelfde goede kwaliteit, zonder meer licht, water of energie te verbruiken.
4. Recuperatie regenwater: ze kunnen in totaal 75 miljoen liter (!) regenwater opvangen.
5. Unieke samenwerking met viskwekerij: Tomato Masters is een unieke samenwerking aangegaan met een viskwekerij. Tomato Masters levert elektriciteit en warmte aan de kwekerij en krijgt als wederdienst het water van de vissen. www.omegabaars.be
6. Insectenbestrijding: alles wordt zoveel mogelijk biologisch bestreden via predatoren chemisch wordt enkel lokaal behandeld.
7. Certificering: Global GAP: Ze telen hun tomaten in de meest hygiënische omstandigheden en volgen daarbij alle richtlijnen van Global GAP (Good Agricultural Practice).
8. GRASP-module: deze beoordeelt of een onderneming voldoet aan eisen op het gebied van personeels- en loonadministratie, pensioenen, gezondheid, veiligheid en welzijn op het werk.

Na het bezoek aan deze innovatieve, toekomstgerichte bedrijven verzamelden onze leden voor ons jaarlijks etentje, niet de traditionele barbecue, maar een gezellige pizza-avond verzorgd door Da Michele, de pop-up pizzeria te Wachtebeke.

Zoals de traditie het wil, ligt de organisatie voor volgend jaar van de ‘Dag van de Vlaamse Azaleateler’ in handen van onze Vereniging.

Promotie-acties Gentse azalea

Van het lidgeld van het PAK, gaat steeds de helft naar promotie-acties met de Gentse azalea. Zo ook dit jaar.
De Gentse azalea stond de afgelopen maanden in de kijker in het Kasteel van Bouchout in de Plantentuin Meise en op de tuindagen in Beervelde. Ook de Kom op tegen Kankeractie was voor de Gentse azalea een succes.

1. Gentse azalea siert Kasteel van Bouchout

Van 29/09 tot 07/10/2018 werd het kasteel van Bouchout versierd met Gentse azalea's. Het kasteel is gelegen op het domein van de plantentuin van Meise. Het is een middeleeuwse burcht met binnenhof en oude gaanderijen bij de ingang van het kasteel. Zowel bij de inkom van de plantentuin, het binnenplein van het kasteel als in verschillende zalen van het kasteel waren opstellingen met de Gentse azalea te zien. Ook in de orangerie sierde de Gentse azalea de tafels.
De actie werd georganiseerd door VLAM, PAK, VVA en Werkgroep Gentse azalea. De versiering binnen en buiten het kasteel werd verzorgd door **Chantale Van Damme**, **Jens De Graeve**, **Veerle Martens** en **leerlingen van het scheppersinstituut Wetteren onder leiding van Nicole De Clercq**. Buiten werd ook de grote cirkel geplaatst door de **Vereniging van Vlaamse Azaleatelers** en de piramide door het **PCS**. Een bijzondere dank aan **Luc Van Conkelberge**, gids in de Plantentuin, voor het nemen van het initiatief en alle hulp vooraf en tijdens de voorstelling.
De tentoonstelling binnen en de versiering buiten waren prachtig en konden op veel positieve reacties rekenen. In totaal hebben bijna 5000 bezoekers (groepen niet meegerekend) de plantentuin bezocht in deze periode. De gidsen van de plantentuin hebben tijdens deze actie ook het kasteel bezocht tijdens hun rondleidingen. De bezoeker kon in de tuinwinkel de Gentse azalea aankopen, in totaal werden 180 azalea's verkocht.

GHENT AZALEA
design and interior plant
Recognised and controlled quality
Endless variations in colour and form
Protected European regional product
WWW.GHENTAZALEA.BE

Chantalei Van Damme

Koop uw
Gentse azalea in
onze tuinwinkel

2. Andere promotieacties in de buurt

Op de 60ste editie van de Open tuindagen in en rond het Kasteel van Beervelde kreeg de Gentse azalea er opnieuw zijn plek dankzij de inspanningen van Chantale Van Damme. Het bedrijf van Kristof Van Laere verkochtte er Gentse azalea's.

3. KOTK

Net zoals vorig jaar werd opnieuw een recordaantal Gentse azalea's verkocht tijdens het Plantjesweekend van Kom op tegen Kanker! Maar liefst 332.510 plantjes (en dat zijn er 7.000 meer als in 2017) gingen dit jaar de deur uit.

Het bestuur van het PAK stuurde een e-mail naar Floramor om hun tevredenheid uit te drukken betreffende de aanpak, kwaliteit en opvolging van de actie. Dit is een belangrijke actie voor de Gentse azalea!

Since 1808

FLO
RAL
IËN
Gent

Floraliën Gent 2020 gaat door van vrijdag 1 mei t/m zondag 10 mei 2020 op de Citadelsite te Gent (Plantentuin UGent, ICC, Floraliënhal, Kuipke, Plateau).

Thema Floraliën 2020 : Mijn paradijs, een wereldse tuin

In onze moderne maatschappij van rationalisme, grote invloed van technologie, snelle communicatiemiddelen en individualisering zoeken mensen zoeken rust, zichzelf, hun persoonlijk paradijs. Dit persoonlijk paradijs ligt voor iedereen ergens anders. Sommigen vinden het in een groene huiskamer, stedelijk groen, parken of natuurgebieden. Anderen in aarden in de tuin, gezond uit eigen grond of gewoon genieten in de tuin.

Een Wereldse Tuin is de neerslag van de sociale, culturele, economische en geografische structuren van de stad Gent, het Lam Gods, de tuin van bisschop Triest, … Zo wordt mee een beeld geschetst rond het verleden en het heden van Gent, een stad op de kruising van Leie en Schelde, een groene leefbare en maakbare stad.

Doorheen de geschiedenis is Gent een smeltkroes van diversiteit en kruisbestuiving tussen verschillende volkeren en culturen geweest. Dat is nog te zien in het straatbeeld, de architectuur, cultuur en bevolking.

Uitgangspunt voor Mijn Paradijs, een Wereldse Tuin zijn ook het Lam Gods van de Gebroeders Van Eyck en een afdruk van de tuin van bisschop Triest, waarop nutstuin en lusttuin, inheemse en uitheemse planten te zien zijn. Zoals een citrusboom, hét symbool van Italië, onderdeel van de lusttuin, meegebracht door de Arabieren.

Vlaamse Horticultuur op een duurzaam en internationaal niveau.

Deelnemers

Deelname is gratis voor veredelaars, telers, groothandelaars, land- en tuinbouwscholen, bloemsierkunstenaars, openbare instellingen, verenigingen uit de sierteelt-, groenten- en fruitsector alsook uitgenodigde liefhebbers en liefhebbersverenigingen.

Inschrijven kan tot uiterlijk **1 juli 2019** als groepstand of als individuele deelnemer productiesector. Bij de inschrijving wordt het gewenste aantal m² vermeld. De KMLP zal als organisator de toegewezen locatie doorgeven tegen uiterlijk **1 september 2019**.
De deelnemer dient vervolgens zijn ontwerp/concept in te dienen tegen uiterlijk **1 januari 2020**.

DE VERENIGING VAN VLAAMSE AZALEATELERS HEEFT ZIJN INSCHRIJVING REEDS INGEDIEND VOOR EEN GROEPSTAND EN ZAL DAARNAAST DEELNEMEN IN EEN SAMENWERKINGSVERBAND MET PAK en de VLAM-WERGROEP GENTSE AZALEA

Als blijk van waardering voor zijn deelname kan elke deelnemer genieten van een aantal faciliteiten :

- Een financiële tussenkomst bij inschrijving onder vorm van onkostenvergoeding
- Een kostenvergoeding bij de goedkeuring van het ingediend artistiek project (uiterlijk 1 jan 2020)
- Gratis deelname aan de wedstrijden; bijzondere erkenning voor de winnaars
- Een succesfee verdeeld over alle deelnemers
- Deelname aan de sectoravond op 30 april
- Deelname aan het slotevent op 10 mei
- Korting op de aankoop van tickets
- Permanente toegangskaarten voor de bedrijfsleider en vrijkaarten voor het personeel

AAN DE GEÏNTERESSEERDE LEDEN :

- Wenst u deel te nemen aan Floraliën 2020 in het kader van de groepstand van onze Vereniging dan dient u geen inschrijvingsformulier over te maken; neem rechtstreeks contact op met de coördinator voor onze vereniging Hendrik Gysel: gyselazalea@live.be

- Wenst u als individueel bedrijf deel te nemen neem dan contact op met pieter.toebaert@floralien.be

  Bekijk de nieuwe website www.floralien2020.be

LOPENDE PROJECTEN

NuReDrain

Eén van de doelstellingen van het PCS is meewerken aan minder N en P-uitloging naar het milieu door die N en P te vangen met filtertechnieken. We kunnen hieraan efficiënt meewerken dankzij een Europees project NuReDrain met als titel: “Nutrient Removal and Recovery from Drainage water”.
In dit Interreg project werken we grensoverschrijdend samen met partners uit België, Duitsland en Denemarken. We willen komen tot innovatievere en slimmere oplossingen voor vermindering van eutrofiëring in de regio rond Noordzee waar onze intensieve landbouw ook deels voor zorgt.
Binnen NuReDrain ontwikkelen en testen we technologieën om fosfor (P) en stikstof (N) vast te leggen afkomstig uit landbouwkundige afvalstromen zoals drainagewater en effluenten uit serres. We willen de verwijderde P hergebruiken voor landbouwkundige doeleinden.
Naar het einde van het project toe adviseren we telers, landbouwers en het beleid om een betere oppervlaktewaterkwaliteit te bekomen.

De partners zijn diverse Universiteiten en onderzoeksinstellingen, praktijkcentra land- en tuinbouw en drinkwatermaatschappijen.

Waar staan we op vandaag?
We zijn gestart met 11 materialen waarvan we de adsorptie-eigenschappen, kostprijs, beschikbaarheid, desorptie-eigenschappen getest hebben. Van die11 materialen houden we er nu 4 over voor uitgebreidere testen. Er lopen momenteel diverse velddemonstraties in de 3 landen op verschillende domeinen.

Voor de P-recuperatie en hergebruik gaan we gesprekken aan met bedrijven. Op het PCS worden reeds 2 jaar plantenproeven uitgevoerd. Zo werd er dit jaar bij Lavendel, Buxus en Hedera 3 objecten uitgetest: 1 controle, 1 object zonder toevoeging van P, 1 object waarbij 30% ICS-korrels werd toegevoegd waarbij dan de P-gift hopelijk afkomstig is van de ICS-korrels.
Daarnaast wees een kleine plantenproef op een sierteeltbedrijf uit dat toevoeging van 30%ICS geen afbreuk deed aan de plantkwaliteit.

Er is ook een luik modellering van de impact van filtersystemen op de waterkwaliteit van rivieren en beken vervat in het project. Dit wordt uitgevoerd door de Universiteit van

Rostock, Duitsland. Zij concentreren zich met hun model op 2 gebieden: het eerste in Duitsland zelf, het 2de in België, de Kemmelbeek.

Periode: 01/03/2017 – 30/09/2020

Voor meer informatie: els.pauwels@pcsierteelt.be of marijke.dierickx@pcsierteelt.be

NUTRIMAN: Nutrient Management and Nutrient Recovery Thematic Network

Dit project is een thematisch netwerk dat vooral als doel heeft bestaande technieken uit te wisselen en dicht bij de telers te brengen.
Dit thematisch netwerk verzamelt praktijkgerichte kennis voor toepassingen, praktijken en technologieën van teruggewonnen bio-gebaseerde meststoffen, waarbij toegepaste wetenschap en industriële praktijk met elkaar in verband worden gebracht, dit ten voordele van de belangen en voordelen voor de telers en landbouwers. Het project heeft 14 partners.
Periode: 01/10/2018 – 30/03/2021

Voor meer informatie: els.pauwels@pcsierteelt.be en ilse.delcour@pcsierteelt.be

Bio4safe: Verminderen van nutriënten- en waterverbruik via biostimulanten en innovatieve meetsensoren

Een jaar geleden startte het Europese Bio4safe project (Interreg 2 Zeeën) dat door het Proefcentrum voor Sierteelt wordt gecoördineerd. Samen met de Universiteit Gent en partners uit Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk test het project de rol van biostimulanten in combinatie met innovatieve meetsensoren in de praktijk om het nutriënten- en waterverbruik in de tuinbouw significant terug te dringen. De eerste demonstratieproeven zijn afgerond.

Projectdoelstellingen

Het Bio4safe project wil het water- en nutriëntenverbruik in de tuinbouw verminderen via het gebruik van **biostimulanten**, die de nutriëntenopname, de tolerantie tegen abiotische stress en/of de plantkwaliteit verhogen. Door het gebruik van biostimulanten te combineren met **innovatieve plantsensoren**, die planten online monitoren, willen we het verbruik van water en meststoffen met respectievelijk 20 en 10% verminderen, afhankelijk van het gewas. De effecten op de plant zullen verzameld worden in een online **webapplicatie**, een teler kan dan specifiek voor zijn gewas de meest geschikte biostimulant kiezen. Verder zal ook gefocust worden op het potentieel van biostimulanten op basis van zeewier, om zo **economische mogelijkheden voor zeewierproducenten** in de 2 Zeeën regio te creëren. Tot slot willen we een gestandaardiseerd **protocol** uitwerken dat geaccrediteerde laboratoria kunnen gebruiken om biostimulanten objectief te evalueren.

Figuur 1: Projectdoelstellingen

Marktstudie: enkele cijfers

De Nederlandse partner Noordzeeboerderij startte met het in kaart brengen van de huidige biostimulantenmarkt. De wereldwijde marktgrootte voor biostimulanten werd in 2016 geschat op ca. € 1,45 miljard en zal naar verwachting oplopen tot € 2,66 miljard in 2022. Zeewierextracten en huminezuren nemen samen zo'n 64% van de markt in (Tabel 1). De turf- en sierteeltsector is goed voor ongeveer 10,5% van de marktwaarde (Tabel 2).

Europa is de grootste markt voor zeewiergebaseerde biostimulanten (40% van de globale marktwaarde). In Europa nemen biostimulanten 2,25% van de totale markt van bemestings- en aanverwante producten in (Figuur 2).

Na de marktstudie is de volgende stap het onderzoeken van het potentieel van lokaal zeewier voor gebruik als biostimulant, om uiteindelijk in 2019 concrete business cases op te starten.

Tabel 1: Overzicht van de globale marktwaarde van biostimulanten per categorie

Actief ingrediënt	Marktwaarde in 2016 (miljoen €)	% van totaal
Zeewierextract	483	33,3
Huminezuur	450	31,1
Proteïnehydrolysaten	148	10,2
Bacteriën	141	9,7
Anorganische componenten	140	9,6
Andere	87	6

Tabel 2: Overzicht van de globale marktwaarde van biostimulanten per gewas

Gewas	Marktwaarde in 2016 (miljoen €)	% van totaal
Rijculturen	587	40,5
Fruit en groenten	357	24,7
Turf en sierteelt	152	10,5
Andere	352	24,3

Figuur 2: Overzicht van bemestings- en aanverwante producten in Europa

Demonstratieproeven

Proefopzet

Het project zet in op demonstratieproeven om een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Tijdens het eerste jaar werden vijf biostimulanten en 1 gistderivaat getest, zie Tabel 3.

Tabel 3: Overzicht van de geteste biostimulanten

Code	Biostimulant type	Productinhoud	Bedrijf
ASCO-N1	Zeewier	100 % *Ascophyllum nodosum* extract	Tradecorp
ASCO-N2	Zeewier	Extract van *Ascophyllum nodosum*	Bioatlantis
ECKL-M	Zeewier	Extract van de kelp *Ecklonia maxima*	OMEX
SOLI-C	Zeewier	*Solieria chordalis* (rood zeewier)	Olmix
DIVE-S	Plantengroeibevordernde schimmel	Arbusculaire mycorrhizae (voor substraatteelten)	PlantWorks
4504	Gist	Gistderivaat (voor vollegrondsteelten)	Agrauxine

De biostimulanten werden in België getest op *Surfinia, Hydrangea, Begonia semperflorens* en *Sunpatiens,* in Nederland op tulp en chrysant, in Frankrijk op sla en tomaat (Foto 1) en in het Verenigd Koninkrijk op framboos en aardbei. In het eerste jaar werden de planten gekweekt onder optimale omstandigheden, maar de volgende jaren worden de water- en nutriënteninput verlaagd om zo het effect van de biostimulant beter te kunnen waarnemen en te bepalen hoeveel reductie van water en nutriënten er kan bekomen worden.

Foto 1: Biostimulantenproef op tomaat in Frankrijk, het vochtgehalte in de bodem wordt continu opgevolgd

Metingen

Naast de meer courante metingen om de plantkwaliteit te beoordelen, worden innovatieve meetsensoren van de Universiteit Gent gebruikt om water- en nutriëntenverbruik te monitoren. Op het PCS werden bv. *leaf clips* geplaatst die continu de dikte van het blad monitoren (Foto 2). Op andere locaties wordt ook de sapstroom en variatie in bladstengeldiameter gemeten.

Foto 2: Leaf clip sensor op *Hydrangea* die continu de bladdikte meet

Resultaten

Voor *Begonia semperflorens* zijn de eerste resultaten samengevat in Tabel 4. ASCO-N1 scoort op alle vlakken beter dan de controle zonder biostimulant, terwijl de overige biostimulanten voornamelijk beter scoren op wortelgroei en drooggewicht. De andere proeven worden afgerond eind augustus en op 26 september worden de resultaten uit alle landen voorgesteld in Lorgies, Frankrijk.

Tabel 4: Overzicht van de resultaten van de verschillende metingen bij *Begonia* in vergelijking met de controleplanten (zonder biostimulant). ++: hogere waarde dan controle, +: iets hogere waarde dan controle, =: waarde ongeveer gelijk aan waarde controle, -: waarde iets lager dan controle, --: waarde lager dan bij controleplanten.

	ASCO-N2	SOLI-C	ASCO-N1	ECKL-M	DIVE-S
Planthoogte	-	-	+	-	-
Chlorofylgehalte	++	=	+	+	+
Aantal bloemen	--	=	++	=	--
Aantal knoppen	-	-	=	-	--
Aantal bladeren	-	-	=	--	-
Plantgezondheid	-	-	+	-	--
Wortelontwikkeling	+	+	++	=	+
Versgewicht	-	+	++	+	-
Drooggewicht	+	+	+	++	=

Foto 3: Proefveldbezoek biostimulanten op 12 juli 2018 (PCS)

Periode: 01/08/2017 – 31/07/2021

Voor meer informatie: els.pauwels@pcsierteelt.be en jarinda.viaene@pcsierteelt.be

Smartgreen

In september 2017 ging het Europees Interreg Noordzeeregio project SmartGreen van start. Samen met acht andere onderzoeksinstellingen en drie praktijkbedrijven uit Denemarken, Noorwegen, Duitsland, Nederland, België en de UK voert het Proefcentrum voor Sierteelt onderzoek voeren naar een energie-efficiënte glastuinbouwproductie. Door samen te werken met enkele sierteeltbedrijven en proefcentra kunnen praktijkdemonstraties opgesteld worden. Big data analyse van klimaat- en productiegegevens, meerlagenteelt, LED-belichting, ontwikkeling van beslissingsondersteunende systemen voor klimaatregeling en gebruik van innovatieve sensoren zijn slecht enkele van de onderzoekstopics die in het project aan bod komen om het verbruik van grondstoffen te verminderen en de CO2-uitstoot te doen dalen in de glastuinbouw.

Periode: 01/09/2017 – 31/01/2022

Voor meer informatie: bert.schamp@pcsierteelt.be

NIEUWE VLAIO LA-TRAJECTEN

Bij de oproep voor de VLAIO LA-trajecten van 2017-2018 werden twee projecten goedgekeurd waar PCS bij betrokken is:

Bi-o-ptimal@work: telen in container en volle grond via lokale additieven met verhoogd microbieel leven

Voor het project Bi-o-ptimal@work is KU Leuven (Karen Vancamenhout) de hoofdaanvrager, ILVO-Plant en PCS zijn partners binnen het project. De algemene doelstelling van het project is de teelt van kwalitatief hoogstaande sierplanten in container en vollegrond mogelijk maken via een duurzaam beheerd substraat of bodem waarin de biologie optimaal zijn werk kan doen. Concreet zal in eerste instantie het effect worden bekeken van bodemverbeteraars en veenalternatieven (biomassastromen) op de microbiële populaties, C-opslag en nutriëntendynamiek. Daarna worden de biomassastromen teelttechnisch geoptimaliseerd voor zuurminnende en niet-zuurminnende teelten. Hierbij wordt rekening gehouden met aanvoerkwaliteit en bemestingsmethoden. Dit alles moet leiden tot een duurzame, residu-arme teeltwijze.

Het project loopt van 1/10/2018 tot 30/09/2022

Voor meer informatie: els.pauwels@pcsierteelt.be

Atmo-Flor: Bewaartechnologieën voor behoud van kwaliteit doorheen de sierteeltketen

Dit project werd aangevraagd door het PCS met UGent als partner. Binnen UGent zijn twee labo's betrokken: het labo levensmiddelenmicrobiologie en –conservering (Frank Devlieghere, Peter Ragaert) en het labo in vitro biologie en tuinbouw (Marie-Christine Van Labeke). Het project beoogt de ontwikkeling van bewaartechnologieën voor behoud van visuele en fysiologische kwaliteit doorheen de sierteeltketen van jongplanten tot het verkoopbaar product. Concreet worden de huidige bewaar- en transportcondities onder de loep genomen, waarbij ook de gassamenstelling (CO2, O2, ethyleen) worden opgemeten op bedrijfsniveau. Daarna spitst het onderzoek zich toe op de ideale gassamenstelling en hoe deze bereikt kan worden tijdens bewaring/transport. Zo worden de folies uit de voedingsindustrie aangepast en uitgetest voor gebruik in de sierteelt. Op basis van deze resultaten en de aanwezige literatuur worden de ideale condities opgelijst per sierteeltproduct. Dit moet toelaten om de kwaliteitsproblemen (Botrytis, vergeling, blad- of knopval, verwelking, te korte shelf-life, slechte hergroei, slechte beworteling, slechte bloei) tijdens bewaring en transport te minimaliseren.

Het project loopt van 1/01/2019 tot 31/12/2022

Voor meer informatie: annelies.christiaens@pcsierteelt.be

VERSLAG NAJAARSBEZOEKEN PAK 2018

De najaarsbezoeken gingen door van 23 tot 29 augustus 2018. Er werden 42 bedrijven bezocht. Aan de bedrijfsbezoeken werd deelgenomen door 13 leden van de Adviesgroep en 8 telers. De bezoeken werden gebracht à rato van gemiddeld 3 bezoekers per bedrijf.

Bij deze najaarsbezoeken werd zoals steeds de teelt en de situatie in de sector besproken. Tijdens het bezoek werden opnieuw de afspraken gemaakt voor de bloeiproeven.
Er was een rondvraag betreffende het bestellen van Gentse azalea-etiketten en de leden konden zich gele PAK-stickers of PAK-logo rondjes aanschaffen.
Tijdens de najaarsrondgang werd er geen enquête afgenomen, er werd vooral rondgegaan in de serres.

PAK-werking:

De meeste bedrijven hebben intussen een eigen bedrijfsetiket waarop het PAK-logo bij opgedrukt wordt.
In het komende bloeiseizoen zullen tijdens de bloeiproeven opnieuw planten worden geforceerd tot het kleurtonend stadium, waarna de uitbloei in huiskameromstandigheden wordt beoordeeld. Tijdens de periode in de huiskamer zullen verschillende watergeefsystemen worden getest om het aantal watergeefbeurten zo laag mogelijk te houden en de houdbaarheid zo lang mogelijk: dompelen, lontje of wiekje, oasis, waterhoudende gel en een dubbele overpot worden vergeleken met water geven in een schaaltje. Voor deze proef werd tijdens

de rondgang ook geïnformeerd naar het teeltsubstraat, omdat dit ook een rol kan spelen in de mate waarmee water wordt vastgehouden.

Algemeen:

Algemeen zijn steeds meer bedrijven op zoek naar een alternatief naast de azalea. Twee bedrijven stoppen jammer genoeg volledig met azalea omdat andere teelten een hogere opbrengst hebben. Alternatieven worden vooral in de sierheesters gezocht.

Het verkoopseizoen was op dat moment niet slecht begonnen.

Teelt:

De extreme aanhoudende droogte in combinatie met zeer hoge temperaturen zorgde voor behoorlijk wat schade op de bedrijven. We zien hierbij dat vooral de H. Vogel-sporten schade oplopen, ook Gitti vertoonde schade, terwijl andere cultivars gespaard bleven. De schade bestaat vooral in vergeling van het blad, en af en toe ook verbranding. Sommige telers hebben netten op de planten gelegd, maar dit gaf niet éénduidig positieve resultaten. De meningen waren verdeeld of het al het werk en de inspanningen waard zijn geweest. De grootste schade werd vooral gezien op plaatsen waar de zon extra weerkaatst werd op een silo of serre en zo voor extreem hoge temperaturen zorgde.

Net als vorig jaar hadden telers ook last van water met een minder goede kwaliteit. Recirculeren was dit jaar noodzakelijk om voldoende water met voldoende kwaliteit te hebben. Residu op planten kwam hierdoor vaak voor, en ook iets vroegere bloemknopvorming.

Cultivars: De Hortinno-soorten doen het zeer goed en stijgen in aantal bij de telers die ze telen. De Azanova-soorten worden door minder telers gekweekt.

De meeste vroeg bloeiende azalea’s worden nog steeds gekoeld op 7°C.

Promotie:

Er werd gesproken over actie in Meise en andere promotieacties.

Het PAK wordt bijgestaan door het PCS (Proefcentrum voor Sierteelt) en financieel ondersteund door de Vlaamse Overheid, de Vereniging van Vlaamse Azaleatelers, de gemeente Lochristi en VLAM.

Onze sponsors :

Pindstrup potgrond	**Zwaanhoeklos 6**	**9090 Melle**
Greenyard potgrond	**Skaldenstraat 7 A**	**9042 Gent**
Willems Engineering bvba	**Laarnebaan 146**	**9070 Heusden**
August De Clercq NV	**Bijlokelaan 53 A**	**9080 Lochristi**
De Witte potgrond	**Denen 67**	**9080 Lochristi**
Imschoot cvba	**Dorp Oost 84**	**9080 Lochristi**
J. Van der Haas nv	**Bedrijvenlaan 7**	**9080 Lochristi**
Jokri bvba	**Rechtstraat 65**	**9080 Zaffelare**
Degramec bvba	**Toleindestraat 159**	**9080 Lochristi**
De Clercq Nadjo	**Kerkstraat 51**	**9080 Lochristi**
Tref Ego Substrates	**Bedrijvenlaan 30**	**9080 Lochristi**
Intergrow	**Venecolaan 7**	**9880 Aalter**
Van Bellingen Sammy	**Lindestraat 21**	**9042 Desteldonk**
Heuvel Folie Serres	**Groot Veerle 8**	**2960 Brecht**
Transport Peirsman	**Zonneveld 41**	**9820 Merelbeke**
Projectlabo Vanderhaegen	**Hoogmolenstraat 2**	**9770 Kruishoutem**
Perre BVBA	**Veldstraat 59 a**	**9080 Lochristi**
Luc Pauwels NV	**Stoepestraat 7 D**	**9960 Assenede**
AA Cool-Tech	**Kromveldestraat 2**	**9031 Gent**
De Meyer-Horta	**Ruilare 123**	**9080 Zeveneken**
Boon & Heyninck verzekeringen	**Martelarenlaan 8**	**9160 Lokeren**